

Агата Кристи

Кражбата на облигации за
един милион долара

– Колко много кражби на облигации станаха напоследък! – забелязах една сутрин, оставяйки вестника настрана. – Поаро, нека забравим за малко детективската наука и се позанимаем с престъпленията.

– Искате ли, как му казвате вие – да хванете нишката по най-бързия възможен начин?

– Чуйте какъв е последният голям удар. Лондонската и Шотландската банка изпратили за Ню Йорк Облигации на свободата¹ на стойност един милион долара на борда на парахода „Олимпия“ и те по най-фантастичен начин изчезнали.

– Ако не беше *mal de mer*² и трудният за прилагане метод на Лавергие за прекосвяването на Ламанша, аз самият с голямо удоволствие бих попътувал на тези големи лайнери – промърмори замислено Поаро.

– Да, наистина – възкликнах с ентузиазъм. – Някои от тях са истински дворци; с плавални, шезлонги, ресторанти, палмови кътчета – човек трудно може да повярва, че е в морето.

– Аз лично винаги усещам, когато съм в морето – тъжно промълви Поаро. – А всички тези дреболии, които изброихте, не ме вълнуват; но помислете, приятелю, за гениите, които пътуват там инкогнито. На борда на тези плаващи дворци, както сам справедливо ги нарекохте, човек може да срещне елита, *haute noblesse*³ на криминалния свят.

Засмях се.

– Ето, значи, откъде идва вашият ентузиазъм! Бихте искали да кръстосате шпаги с човека, който е задигнал облигациите?

Хазайката ни прекъсна:

– Една млада дама иска да ви види, мистър Поаро. Ето визитната й картичка.

На картичката пишеше: „Мис Есме Фаркуър“; Поаро се наведе да вдигне една случайно паднала на земята троха и след като внимателно я пусна в кошчето за книжни отпадъци, кимна на хазайката да покани дамата.

След около минута в стаята бе въведено едно от най-очарователните момичета, които някога съм срещал. Беше на около двадесет и пет години, с големи кафяви очи и прекрасна фигура. Добре облечена и със съдържани маниери.

– Моля ви, седнете, *mademoiselle*. Това е приятелят ми Хейстингз,

---

1. Облигации на свободата – облигации на правителството на САЩ, пуснати през двайсетте години. – Б. пр.

2. Морска болест (фр.). – Б. пр.

3. „Каймака“ (фр.). – Б. пр.

който ми помага при решаване на моите малки задачи.

– Боя се, че идвам днес с голяма задача при вас, мосьо Поаро – каза момичето и след като ми се поклони мило, седна. – Предполагам, че сте чели вече вестниците, имам пред вид кражбата на Облигациите на свободата на борда на „Олимпия“

По лицето на Поаро трябва да се бе изписала изненада, защото тя побърза да продължи:

– Без съмнение, питате се, какво общо имам аз с тези сериозни учреждения – Лондонската и Шотландската банка. В известен смисъл – нищо, а от друга страна – много нещо ме свързва с тях. Мосьо Поаро, аз съм сгодена за мистър Филип Риджуей.

– О! Мистър Риджуей...

– Той отговаряше за облигациите, когато бяха откраднати. Той, разбира се, не може да бъде обвинен в нищо. Грешката в никакъв случай не е негова. Независимо от това, той е почти обезумял от тревога по случилото се. Чичо му твърди, че по невнимание е споменал някъде, че облигациите са у него. Това е страшна пречка за кариерата му.

– Кой е чичо му?

– Мистър Вевъсуър, един от генералните директори на Лондонската и Шотландската банка.

– Бихте ли ми разказали цялата история, мис Фаркуър?

– Добре. Както знаете, банката искаше да разшири влиянието си в Америка и с тази цел бе решено да се изпратят един милион долара във вид на Облигации на свободата. За куриер мистър Вевъсуър избра племенника си, който от дълги години се ползува с доверието на банката и е компетентен по всички подробности на банковите операции. „Олимпия“ отплува от Ливърпул на 23-ти, а облигациите са били връчени на Филип сутринта на същия ден от мистър Вевъсуър и мистър Шоу, двамата генерални директори на Лондонската и Шотландската банка. Те били преброени, опаковани и запечатани в негово присъствие, след което той заключил пакета в куфара си.

– Куфар с обикновена ключалка ли?

– Не, мистър Шоу настоял фирмата „Хъбъз“ да постави специална ключалка. Както вече казах, Филип прибрал пакета на дъното на куфара си. Кражбата е станала само няколко часа преди пристигането в Ню Йорк. Параходът бил щателно претърсен, но без резултат. Облигациите изчезнали буквално като дим.

Поаро направи гримаса.

– Но не са изчезнали напълно, тъй като чух, че са били продадени

на малки части половин час след като „Олимпия“ е влезнала в пристанището. Е, няма съмнение, че следващото нещо, което трябва да сторя, е да се срещна с мистър Риджуей.

– Тъкмо исках да ви поканя да обядваме в Честър чииз⁴. Филип ще бъде там. Имам среща с него, но той още не знае, че ще се консултирам с вас по неговия въпрос.

С готовност приехме поканата и отидохме дотам с такси.

Мистър Филип Риджуей бе дошъл преди нас и се изненада, като видя годеницата си да пристига с двама съвсем непознати мъже. Той бе хубав млад човек, висок, спретнат, с леко посребрени на слепоочията коси, макар да не бе много над тридесетте.

Мис Фаркуър приближи и сложи ръката си върху неговата.

– Трябва да ми простиш, Филип, че действях, без да те попитам – извини се тя. – Нека ти представя мосьо Еркюл Поаро, за когото често си чувал, и неговият приятел капитан Хейстингз.

Риджуей изглеждаше много изненадан.

– Разбира се, че съм слушал за вас, мосьо Поаро – каза той, докато се здрависваше, – но нямах представа, че Есме има намерение да се съветва с вас във връзка с моята... с нашата грижа...

– Страхувах се, че няма да ми разрешиш – обади се кротко мис Фаркуър.

– Погрижила си се всичко да е в абсолютна тайна – забеляза той с усмивка. – Надявам се, мосьо Поаро да хвърли малко светлина върху тази удивителна мистерия, защото, признавам честно, почти съм си изгубил ума от тревога и притеснение.

Лицето му наистина имаше изпит и измъчен вид и съвсем красноречиво говореше за вътрешното напрежение, което го терзаше.

– Добре, добре – успокои го Поаро. – Нека обядваме и докато се храним, ще обединим умовете си, за да видим какво може да се направи. Искам да чуя историята от устата на мистър Риджуей.

Докато се справяхме с превъзходния бифтек и пудинга от бъбреци, Филип Риджуей описа обстоятелствата около изчезването на облигациите. Разказът му отговаряше до най-малки подробности на този на мис Фаркуър. Когато той свърши, Поаро запита:

– Какво точно ви накара да откриете, че облигациите са били откраднати, мистър Риджуей?

Той се засмя горчиво.

---

4. Известен стар ресторант в Сити, Лондон. – Б. пр.

– Беше повече от ясно, мосьо Поаро. Нямахте как да не го видя. Куфарът ми бе наполовина измъкнат изпод леглото и всичко бе разхвърляно, а там, където се бяха опитвали да разбият ключалката, той бе издраскан и срязан.

– Но аз разбрах, че е бил отворен с ключ?

– Точно така. Опитали са се да разбият ключалката, но не са успели. И накрая някак си трябва да са я отключили.

– Любопитно – забеляза Поаро, а очите му заблестяха с така добре познатата ми зелена светлина. – Много любопитно! Губят толкова време да изкъртят ключалката и изведнъж, откриват, че през цялото време са имали ключ, защото „Хъбз“ прави ключалките в един единствен екземпляр.

– Тъкмо затова е невъзможно те да са имали ключ. Нито за миг не съм се разделял с него.

– Сигурен ли сте?

– Мога да се закълна, а освен това, ако имаха ключа или негов дубликат, защо ще губят толкова време да разбиват една явно неразбиваема ключалка?

– Е! Точно това се питаме и ние! Осмелявам се да предскажа, че решението, ако изобщо го открием, има връзка с този странен факт. Де ви помоля да не ми се сърдите, ако ви задам още един въпрос: напълно ли сте сигурен, че не сте оставили куфара отворен?

Филип Риджудей само го изгледа, Поаро заръкомаха извинително:

– Такива неща могат да се случат, уверявам ви! Е, добре, облигациите са откраднати от куфара. Какво е направил крадецът с тях? Как е успял да ги пренесе на брега?

– О – извика Риджудей. – Тъкмо това се питам. Как? Беше съобщено на митническите власти и всяко живо същество, което напусна кораба, бе най-щателно претърсено.

– Облигациите, доколкото разбирам, са представлявали обемист пакет, нали?

– Точно така. Едва ли са били укрити на парахода, защото половин час след пристигането на „Олимпия“ вече са ги продавали, много преди да изпратят каблограмите с номерата. Един от търговците се кълне, че е купил няколко дори преди влизането на „Олимпия“ в пристанището. Но човек не може да изпрати облигации по радиото.

– По радиото не, но някакъв влекач не мина ли покрай парахода?

– Само на охраната, и то след като бе вдигната тревога и всички бяха нащрек. Аз самият наблюдавах да не ги предадат никому по този

начин. Боже мой, мосьо Поаро, тази история ще ме подлуди! Хората започнаха да говорят, че аз съм ги откраднал.

– Но вас също ви пребъркаха на брега, нали? – попита Поаро спокойно.

– Да.

Младият мъж го погледна учудено, без да разбира.

– Виждам, че не схванахте смисъла на думите ми – усмихна се Поаро многозначително. – Сега бих искал да направя някои справки в банката.

Риджусей извади една картичка и надраска няколко думи.

– Покажете това и чичо ми ще ви приеме веднага.

Поаро му благодари, кимна за сбогом на мис Фаркуър и двамата се отправихме по Треднийдл стрийт към управлението на Лондонската и Шотландската банка. Щом подадохме картичката на Риджусей, бяхме поведени през лабиринт от гишета и бюра, заобиколихме чиновници, които изплащаха суми, и чиновници, които получаваха суми, и нагоре по стълбите на първия етаж в малък кабинет ни приеха генералните директори. Двама сериозни джентълмени, чиито коси бяха побелели в служба на банката. Мистър Вевъсуър имаше къса бяла брадичка, мистър Шоу бе гладко обръснат.

– Доколкото разбирам, – вие сте частен детектив – започна мистър Вевъсуър. – Така, така. Ние, разбира се, сме предали нашия случай в ръцете на Скотланд ярд. Инспектор Макнийл се занимава с него. Много способен човек, според мен.

– Убеден съм – отвърна любезно Поаро. – Ще разрешите ли да ви задам няколко въпроса в интерес на вашия племенник? Става дума за ключалката, кой я поръча на „Хъбз“?

– Аз лично я поръчах – обади се мистър Шоу. – Не бих се доверил на никого от чиновниците. А що се отнася до ключовете, единият бе у мистър Риджусей, другите два се пазеха у мен и у моя колега.

– Нито един чиновник ли не е имал достъп до тях?

Мистър Шоу отправи въпросителен поглед към мистър Вевъсуър.

– Смятам, че не греша, ако кажа, че останаха в касата, където ги прибрахме на 23-ти – отговори мистър Вевъсуър. – Моят колега за нещастие се разболя преди две седмици, всъщност в самия ден, в който Филип отпътува. Едва-що е оздравял.

– Острият бронхит не е шега за човек на моите години – каза унило мистър Шоу. – Но се опасявам, че мистър Вевъсуър се е измъчил от усилената работа, която му се е струпала вследствие на заболяването ми и

особено след неочакваната тревога, дошла на всичко отгоре.

Поаро зададе още няколко въпроса. Разбрах, че той се старее да отгатне до каква степен бяха близки чичото и племенника. Отговорите на мистър Вевъсуър бяха кратки и точни. Племенникът му бил чиновник, на който банката имала доверие, не е имал дългове или парични затруднения, за които да му е известно. Бил е натоварван с подобни задачи в миналото. Накрая двамата мъже любезно ни кимнаха за сбогом.

– Разочарован съм – заяви Поаро, когато излязохме на улицата.

– Надявахте се да откриете нещо повече ли? Те са такива отегчителни старци.

– Разочарован съм не от тяхната досадност, *mon ami*. Не съм и очаквал да откроя в един банков директор енергичен финансист с орлов поглед, както се изразяват в любимата ви художествена литература. Не, разочарован съм от случая – твърде лесен е!

– Лесен ли?

– Да, не намирате ли, че е детински прост?

– Знаете кой е откраднал облигациите?

– Зная.

– Но тогава... ние трябва... защо...

– Недейте да се изненадвате и тревожите, Хейстингз. Засега няма да предприемем нищо.

– Но защо? Какво чакате?

– „Олимпия“. По разписание тя трябва да се върне от Ню Йорк във вторник.

– Но щом знаете кой е откраднал облигациите, защо чакате? Може да избяга.

– На някой остров в Тихия океан, откъдето не могат да го екстрадират? Не, *mon ami*, животът там ще му се стори твърде непривлекателен. Колкото за причината на чакането, *eh bien*, за интелигентността на Еркюл Поаро случаят е съвършено ясен, но ще бъде от полза за другите, не така надарени от добрия господ, като инспектор Макнийл например, да продължат разследването, за да установят фактите. Човек трябва да е внимателен с по-малко надарените от себе си.

– Боже, мили Поаро! Знаете ли, че бих дал значителна сума, за да ви видя как поне веднъж ставате за смях. Толкова дяволски самонадеян сте.

– Не се гневете, Хейстингз. Забелязвам, че има моменти, в които просто ме ненавиждате. Уви, великите са наказани да страдат неразбрани.

Дребничкият мъж изпъчи гърди и въздъхна така комично, че не можах да се сдържа и се засмях.

Във вторник се носехме към Ливърпул в първокласен вагон на Лондонската северозападна железница. Поаро упорито отказваше да открие каквото и да било за това, което подозираше или бе убеден, че знае. Правеше му удоволствие да изразява учудването си, че и аз като другите не съм запознат с положението. Счетох, че е под достойнството ми да споря и скрих любопитството си зад стена от престорено безразличие.

С пристигането на кея, край който бе легнал големият лайнер, Поаро се оживи и забърза. Нашите разследвания се сведоха до разговор с четирима стюарди последователно, от които искахме да се осведомим за един приятел на Поаро, пътувал за Ню Йорк на 23-ти.

– Възрастен джентълмен с очила. Инвалид, едва ли е излизал от кабината си.

Описанието ни, изглежда, отговаряше на личността на някой си мистър Бентнър, който заемал кабина № С 24, съседна на кабината на Филип Риджудей. Макар да не можех да разбера как Поаро бе открил съществуването на мистър Бентнър и външния му вид, аз силно се развълнувах.

– Кажете ми – извиках аз, – този джентълмен не беше ли един от първите, които слезнаха на сушата, когато пристигнахте в Ню Йорк?

Стюардът поклати глава.

– Не, сър, всъщност той бе един от последните, които напуснаха парахода.

Оттеглих се обезкуражен и забелязах, че Поаро се подсмива насреща ми. Той благодари на стюарда, една банкнота смени притежателя си и ние си тръгнахме.

– Всичко е наред – забелязах разгорещено, – но последният отговор сигурно праща по дяволите безценната ви хипотеза, колкото и да се подсмивате.

– Както винаги вие нищо не разбирате, Хейстингз. Последният отговор, напротив, е върхът на моята хипотеза.

Разперих отчаяно ръце.

– Предавам се.

Когато бяхме вече във влака и летяхме обратно към Лондон, Поаро усърдно писа в продължение на няколко минути и запечата произведението си в плик.

– Това е за добрия инспектор Макнийл. Като минаваме, ще го оставим в Скотланд ярд и после отиваме направо в ресторант „Рандеву“,

където съм поканил мис Есме Фаркуър да ни направи честта да вечеря с нас.

– А Риджудей?

– Какво Риджудей? – попита Поаро, като намигна.

– Е, разбира се, нали не мислите... не можете...

– Пак този ваш навик да говорите несвързано, Хейстингз. Всъщност аз наистина си помислих. Ако Риджудей беше крадецът, което е напълно възможно, случаят щеше да бъде забавен – една отлично изпипана работа.

– Но не така забавен за мис Фаркуър.

– Може и да сте прав. Следователно всичко се нарежда чудесно. Сега, Хейстингз, нека разгледаме случая отново, виждам, че умирате от желание за това. Запечатаният пакет е взет от куфара и изчезва, както каза мис Фаркуър, като дим. Ще отхвърлим теорията за дима, която е неприложима при днешното ниво на науката, и ще обсъдим какво би могло да стане с пакета. Всеки твърди, че е невероятно да бъде измъкнат на брега...

– Да, но знаем, че...

– Вие може да знаете, Хейстингз. Аз не зная. Приемам гледището, че щом изглежда невероятно, то наистина е невероятно. Остават две възможности: или да е скрит на кораба (също твърде трудно), или да е хвърлен в морето.

– Имате пред вид с корк, нали?

– Без корк.

Погледнах го смяно.

– Но ако облигациите са били хвърлени през борда, невъзможно е да са ги продавали в Ню Йорк.

– Възхищавам се от логичното ви мислене, Хейстингз. Облигациите са продадени в Ню Йорк, следователно не са изхвърлени в морето. Разбирате ли накъде ни води това?

– Там, откъдето започнахме.

– *Jamais de la vie.*⁵

Ако пакетът е бил хвърлен през борда и облигациите са продадени в Ню Йорк, в него е нямало облигации. Спомнете си, че мистър Риджудей не го е отварял изобщо от момента, в който му е бил връчен в Лондон.

– Да, но тогава...

---

5. В никакъв случай (фр.). – Б. пр.

Поаро махна нетърпеливо с ръка.

– Разрешете да продължа. Облигациите са били видени за последен път като „облигации“ в канцеларията на Лондонската и Шотландската банка сутринта на 23-ти. Отново се появяват в Ню Йорк един час след като „Олимпия“ влиза в пристанището, а според думите на един човек, в когото никой не иска да се вслуша – преди тя да влезе в пристанището. Да предположим, че изобщо не са били на „Олимпия“. Има ли някакъв друг начин, по който те могат да стигнат в Ню Йорк? Да. „Джайгантик“ тръгва от Саутемптън в същия ден, в който тръгва и „Олимпия“, и държи рекорда за бързо прекосяване на Атлантика. Изпратени по пощата с „Джайгантик“, облигациите ще бъдат в Ню Йорк един ден преди пристигането на „Олимпия“. Всичко е ясно, случаят сам започва да се избистря. Запечатаният пакет е фиктивен и навярно е бил сменен в банката. Всеки един от тримата присъстващи мъже лесно би могъл да приготви дубликат, който да замести истинския пакет. Облигациите са изпратени по пощата до някой съучастник в Ню Йорк с нареждането да се продадат веднага щом „Олимпия“ пристигне. Но на „Олимпия“ е трябвало да пътува някой, който да устрои предполагаем обир.

– Защо?

– Защото ако Риджуей само отвори пакета и разбере, че е фиктивен, подозрението веднага пада на тези в Лондон. Не, човекът в съседната кабина на същия параход свършва своята работа. Създава впечатление, че разбива ключалката така демонстративно, че веднага да привлече вниманието върху кражбата, отключва куфара с дубликат на ключа, хвърля пакета през борда и чака, докато и последният човек напусне кораба. Естествено носи очила, за да скрие очите си, и е инвалид, тъй като не му се иска да рискува да срещне Риджуей. Слиза в Ню Йорк и се връща с първия параход.

– Но кой – кой е той?

– Мъжът, който има дубликат на ключа, който е поръчал да се направи ключалката, който не е бил сериозно болен от бронхит в къщата си в провинцията... – скучният старец мистър Шоу! Престъпници съществуват понякога и между високопоставените хора, приятелю. Ето че пристигнахме. Мадмоазел, успех! Ще разрешите ли?

И сияещ, Поаро целуна учуденото момиче по двете бузи.

КРАЙ

© 1924 Агата Кристи
© 1979 Теодора Давидова, превод от английски

Agatha Christie
The Million Dollar Bond Robbery, 1924

Сканиране и разпознаване: Борис Борисов, 2008
Редакция: nqgolova, 2008

Публикация

Агата Кристи. Свидетел на обвинението. Разкази
Английска. Първо издание
Народна култура, София, 1979

Превела от английски Теодора Давидова
Редактор Красимира Тодорова
Художник Иван Газдов
Художник-редактор Ясен Васев
Тех. редактор Олга Стоянова
Коректори Людмила Стефанова Петя Калевска

Литературна група IV. Код 04 9536623311/5714-43-79
Дадена за набор 3.1.1979 г. Подписана за печат март 1979 г. Излязла от печат април
1979 г. Формат 70×100/32. Печатни коли 16,75. Издателски коли 10,85. Цена 2,20 лв.

ДИ „Народна култура“, София
ДП „Атанас Стратиев“, Хасково

Свалено от „Моята библиотека“ [<http://purl.org/NET/mylib/text/8241>]